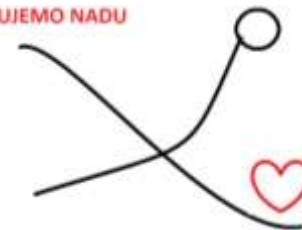

DARUJEMO NADU

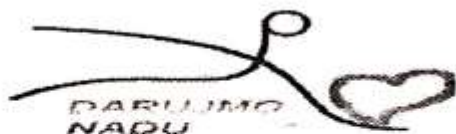
Donorska mreža BiH / Donor Network of BH

Donorska mreža u Bosni i Hercegovini i transplantacija bubrega

Senaid Trnačević

**Sastanak Udruženja ljekara za nefrologiju , dijalizu i
transplantaciju bubrega u Bosni i Hercegovini**

Tešanj , 06.10.2018.godine

Donorska mreža Bosne i Hercegovine
Prof. dr Senaid Trnačević
Doc. dr Enisa Mešić
Tuzla, Trnovac bb
Fax ++387 35 239426

PRELIMINARNA OBAVIJEST I POZIV ZA PRIJAVU

Poštovane kolege,

Čast nam je što Vas možemo obavijestiti da će se u organizaciji Donorske mreže Bosne i Hercegovine od 03.10.2002. do 05.10.2002. u Tuzli održati Uvodni trening kurs za transplant koordinatora. Glavni cilj kursa je sticanje bazičnog znanja iz oblasti donacije organa, dijagnostike moždane smrti, pristupa porodici potencijalnog donora i raspodjele doniranih organa. Stručni dio kursa u cijelosti pripremaju i organiziraju predstavnici Fondacije Les Heures-Fundacio Bosch i Gimpera Univerzitet iz Barcelone. Preliminarni program kursa naći ćete u prilogu ove obavijesti. Donorska mreža Bosne i Hercegovine, preko svojih sponzora, organizacije Nešto više iz Sarajeva i Whalen Family Foundation iz Tuzle osigurava cjelokupan kurs, uključivši predavanja i boravak (spavanje i hrana) za učesnike kursa. Učesnici kursa će na kraju dobiti certifikate.

Pozivamo Vas da se prijave pismom, faxom ili e-

Donorska mreža BiH
Donor network of BiH
www.dmbh.ba

P O Z I V N I C A

Pozivamo Vas da prisustvujete osnivačkoj skupštini Donorske mreže BiH koja će biti održana 10.11.2001. godine u Sarajevu, hotel "Saraj" sa početkom u 12.00 h.

Kampanja za povećanje iskustvo u procesu donacije. Predviđeno je do 36 predavanja. Donorska mreža Bosne i Hercegovine i pismeno. Dodatne informacije mogu se dobiti na fax ++387 35 239426.

Predsjednik Donorske mreže Bosne i Hercegovine

Prof. dr Senaid Trnačević

Sekretar

Doc. dr Enisa Mešić

Donorska mreža BiH
Donor network of BiH
www.dmbh.ba

OSNIVAČKA SKUPŠTINA
DONORSKE MREŽE BiH

SARAJEVO
10.11.2001.godine

STATUT DONORSKE MREZE BOSNE I HERCEGOVINE

1. OSNOVNE ODREDBE

Clan 1.

Donorska mreza Bosni i Hercegovine (BH) je humanitarna, neprofitabilna, nevladina I vanstranacka organizacija koja posluje u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama.

Donorska mreza BH svoj rad zasniva na nacelima humanosti, tolerantnosti, nepoliticnosti I nediskriminativnosti po bilo kojoj osnovi.

Clan 2.

Ovim Statutom utvrduje se organizacija Donorske mreze BH naziv, sjediste, pecat, podrucje djelovanja, programski ciljevi, organi, njihova prava, obaveze I odgovornosti, prava i duznosti clanova I nacin rada Donorske mreze BH, raspolaganje srestvima, javnost rada I druga pitanja znacajna za rad organizacije.

2. NAZIV, SJEDISTE I PODRUCJE DJELOVANJA

Clan 3.

Naziv organizacije glasi:

Donorska mreza BH

Skraceni naziv: DMBH

Sjediste: Tuzla

Clan 4.

Organizacija ima svoj pecat koji je okruglog oblika, uobicajene velicine, sa latinicnim i cirilicnim tekstom po obodu "Donorska mreza BH" i sa logom u sredini.

Clan 5.

Donorska mreza BH djeluje na podrucju BIH sa mrezom regionalnih I lokalnih kordinatora, a po potrebi ce osnivati svoje urede po cijeloj BIF I inostranstvu. Donorska mreza BH ce u svom djelovanju saradivati sa drugim srodnim organizacijama u zemlji i inostranstvu u skladu sa zakonskim propisima I svojim ciljevima i zadacima.

3. SVRHA I PROGRAMSKI CILJEVI I DJELATNOST

Clan 6.

Svrha organizovanja Donorske mreze BH je edukacija, informisanje o znacaju postojanja programa doniranja organa u BIH kao i animiranje svih nivoa vlasti i raznih drugih institucija da pruze punu podrsku i konkretnu pomoc u zazivljavanju programa doniranja organa u BIH. Programski ciljevi Donorske mreze BH bi bili:

- propagiranje doniranje organa

- edukacija i informisanje o znacanju doniranja organa
- zajednicki rada sa svim nivoima vlasti radi dopune i nadogradnje zakonskog okvira za doniranje organa
- zajednicki rad i razmjena iskustva sa svim medicinskim institucijama u BIH
- pomoc u organizovanju edukacije medicinskim radnicima iz cijele BIH iz oblasti cijelog procesa doniranja organa
- uspostavljanje saradnje i kontakata sa programima doniranja organa iz Evrope i svijeta
- edukacija edukatora za propagiranje doniranje organa

Donor Network of BiH

www.dmbh.org

**Introductory
Training Course
on
Transplant
Coordination**

**TUZLA
October 3rd - 5th, 2002
Hotel "Tuzla"**

**SPONSORED BY:
WHALEN FAMILY FOUNDATION**

TRANSPLANT PROCUREMENT
MANAGEMENT

Les Heures
Fondació Bosch i Gimpera
Universitat de Barcelona

▪ **Glària Paez Duarte**
EDUCATIONAL COORDINATOR

Les Heures - Universitat de Barcelona
Palau de les Heures, Llars Mundet
Passeig de la Vall d'Hebrons, 171
08035 Barcelona (Spain)

Phone: +34 93 567 74 10
Fax: +34 93 428 63 70
E-mail: tpmproject@fhg.ub.es
Web: www.tpou.org

TPM

TRANSPLANT PROCUREMENT MANAGEMENT -TPM

INTRODUCTORY TRAINING COURSE ON TRANSPLANT COORDINATION

PROGRAM

October 3-5, 2002

Tuzla, Bosnia & Herzegovina

TAIEX

Workshop on Donor Detection and Optimal Donor Management

**organised in co-operation with Federal Ministry of
Health**

17-18 September 2018

Venue:

Hotel Bristol Sarajevo

Fra Filipa Lastrica 2, BA 71000

Sarajevo

Beneficiary:

Bosnia and Herzegovina

**THE SPANISH
OF ORGAN**

**MODEL
DONATION**

ORGAN PROCUREMENT

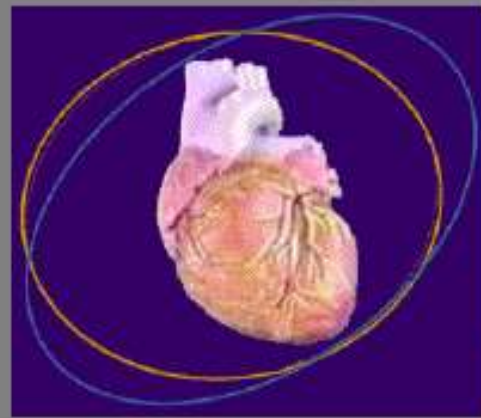

IN SPAIN – THE SPANISH MODEL

<http://images.google.com/imgres?imgurl=http://www.cnn.com/2000/WORLD/europe/01/16/arkan.shooting/bosnia.sarajevo.lg.jpg&imgrefurl=http://www.cnn.com/2000/WORLD/europe/01/16/arkan.shooting/&th=371&w=376&sz=55&tbnid=XUegXzM2VyOaDM:&tbnh=116&tbnw=118&hl=es&start=20&prev=/images%3Fq%3DSARAJEVO%26svnum%3D10%26hl%3Des%26lr%3D%26rls%3DGGLG,GGLG:2006-03,GGLG:en%26sa%3DN>

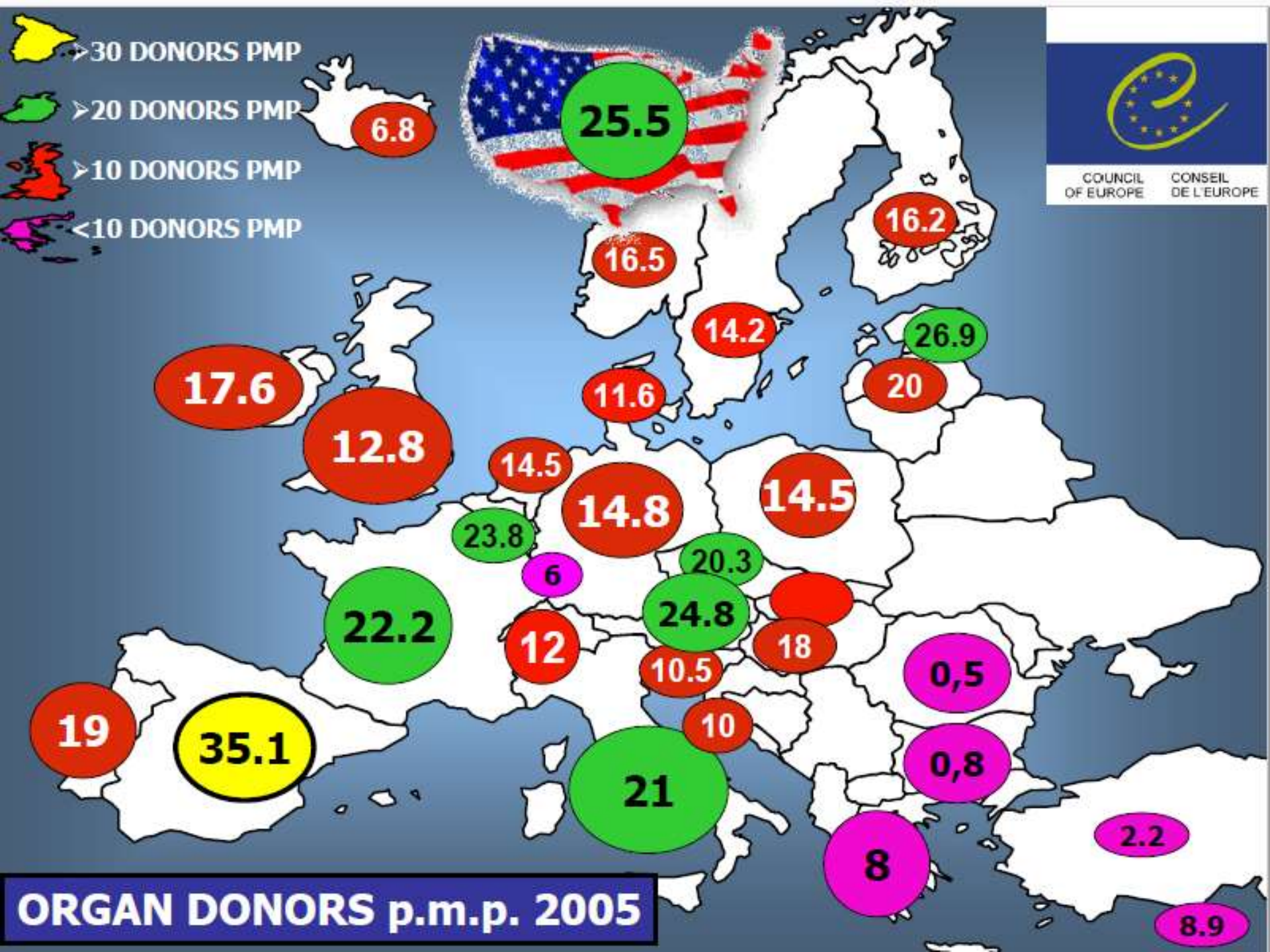

**SARAJEVO
JUNE 26th 2006**

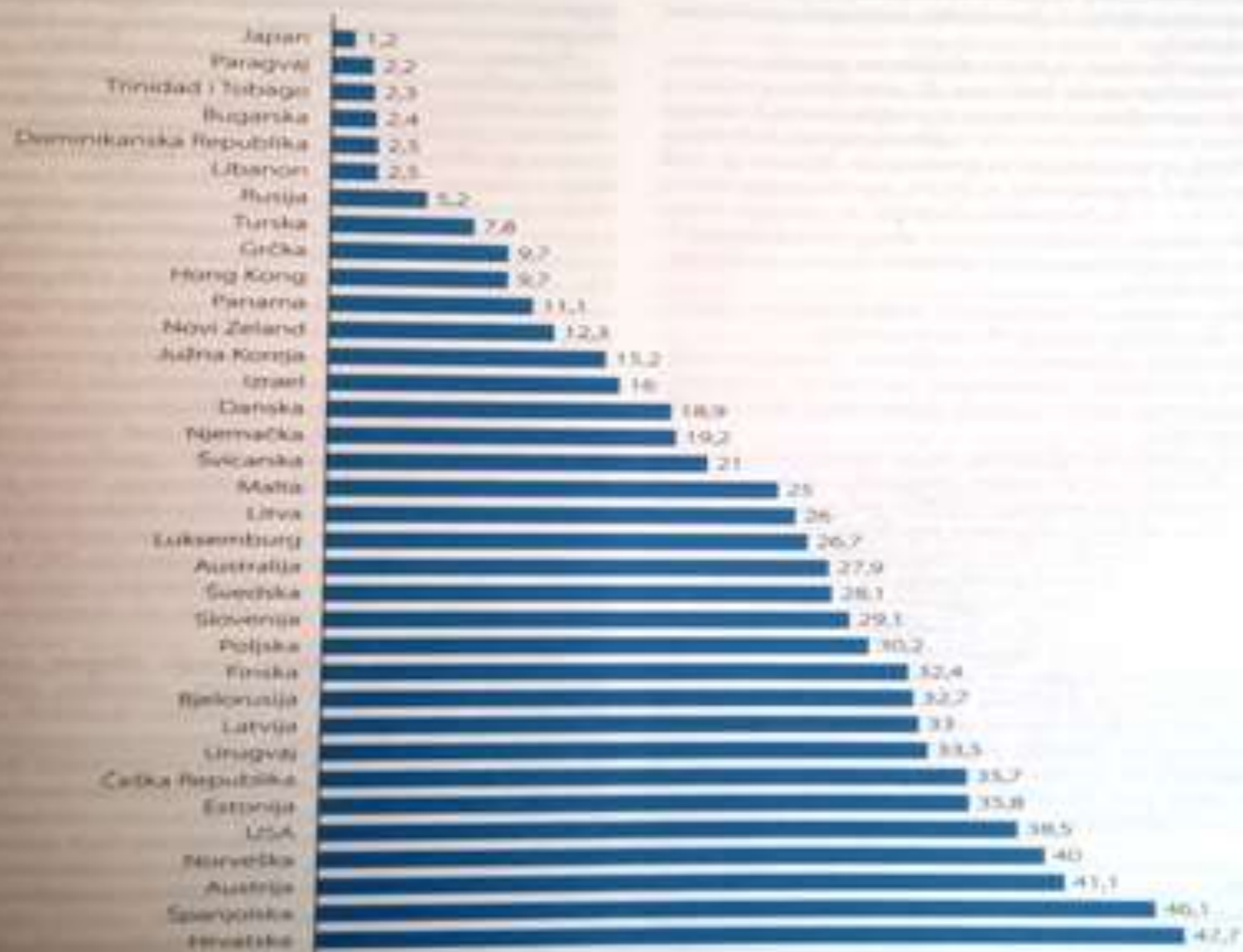
**RAFAEL MATESANZ
DIRECTOR NATIONAL ORGANIZATION
FOR TRANSPLANTS (ONT) - SPAIN**

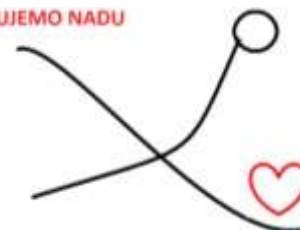
- >30 DONORS PMP
- >20 DONORS PMP
- >10 DONORS PMP
- <10 DONORS PMP

ORGAN DONORS p.m.p. 2005

DARUJEMO NADU

Donorska mreža BiH / Donor Network of BH

Donorska mreža u Bosni i Hercegovini nije funkcionisala od 2011. do 2017. godine

**Jedino je bila kontinuirano aktivna i imala veoma dobre rezultate
Donorska mreža knatona Sarajevo**

OBILJEŽAVANJE

SVJETSKOG DANA BUBREGA

10. MART 2018. GODINE, TUZLA

11:30 – 12:30

Ceremonijalna sadnja drveća u parku UKC-a Tuzla posvećenog darivaateljima organa i tkiva za transplantaciju i postavljanje kamena s natpisom

13:00 – 15:00

Svečana tribina u BKC Tuzla posvećena darivanju organa i tkiva u svrhu transplantacije u BiH

15:00 – 15:30

Potpisivanje Donorskih kartica

„Nikad neću osjetiti tugu zbog
Nikada nisam mogao vidjeti
Nikada nisam mogao doći
Nikada
Neću biti
Da živim posrećeno
Nikad neću osjetiti tugu zbog posrećeno“

Adel Hričan

Pod patronažom Opštine Tuzla i Udruženja građana

Organizatori:

Udruga građana „Zdrava Tuzla“
Udruga građana „Zdrava Tuzla“
Udruga građana „Zdrava Tuzla“

Partneri i sponzori:

“Nikad se nećemo rastati mili
Nikada tijelu mog tijela
Nikada dušo moje duše
Nikada
Jer treba
Da život produžiš
Život na zemlji valja da produžiš”
Mak Dizdar

**POSVEĆENO DARIVATELJIMA
TKIVA I ORGANA
TUZLA, 10.03.2018.**

Na dan 31.12 2017. godine u BiH je bilo ukupno 2653 pacijenata na RRT, a u 2016.godini taj broj je iznosio 2648

Renalni registar Bosne i Hercegovine
Godišnji izvještaj za 2017 godinu
Halima Resić, Bosim Prnjavorac
Institut za naučnoistraživački rad i razvoj UKCS, Sarajevo
Bosna i Hercegovina, Bolnička 25, 71000 Sarajevo
Web site:
www.undt.ba

Ukupan broj bolesnika u BiH na dijaliznom liječenju sa 31.12.2017 god.

RS	1071
Federacija BiH	1506
Distrikt Brčko	76
Ukupno	2653

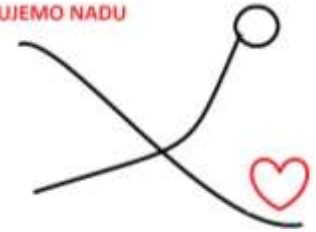
Ukupan broj transplantacija sa 31.12.2017. godinom iznosi 354

• Živa rodbinska transplantacija bubrega	191	151 u FBiH ,34 u RS , Dis.Bč 6
• Živa nerodbinska	47	44 u FBiH, u RS 3 , Dis.Bč 0
• Od donora sa dokazanom moždanom smrću	110	88 u FiH, 21 u RS , Dis.Bč 1
• Nepoznati donori	6	5 u FiH, 1 u RS , Dis.Bč 0
•		
• Prema preporukama ili proračunima tzv Španski škole, na milion stanovnika ,treba da bude davalaca sa dokazanom moždanom smrću koliko ima mjesta u intenzivnim njegaionima (sa mjestima gdje su respiratori)		

U Federaciju BiH trebalo bi biti oko 60 i za RS oko 30 davalaca sa dokazanom moždanom smrću (Muehlbacher , Knotek , 2018)

Broj potencijalnih donora sa dokazanom moždanom smrću i realizirane transplantacije
 Transplantacioni centar Ministarstva zdravstva Federacije Bosne i Hercegovine

Godina	2014	2015	2016	2017	Ukupno
Potencijalni darivatelji	26	20	26	24	96
Potvrđena dg.moždane smrti	13	13	22	9	57
Razgovor sa obitelji	12	9	18	7	46
Realizirani darivatelji	4	6	5	3	18
Godina	2014	2015	2016	2017	Ukupno
Broj donora	4	6	5	3	18
Tx bubrega	7	10	10	4	31
Tx jetre	2	4	3	0	9
Tx rožnica	8	12	9	6	35
Srodnička tx bubrega	14	16	8	13	51

- **Sa 31.09.2018. godine u Federaciji BiH bila uradjeno je 15 transplantacija bubrega**

	Žive rodbinske	Žive nerodbinske	Kadaverične
• UKC Tuzla	7	4	3
• KC Sarajevo	0	0	1
• U Federaciji BiH bila su samo dva donora sa dokazanom moždanom smrću			
• 3 bubrega su transplantirana u UKC Tuzla			
• 1 bubreg je transplantiran u Kliničkom centru u Sarajevu			

DMBiH mora biti u sistemu ministarstva zdravstva kao institucije a ne kao nevladina organizacija koja uvijek zavisi od dobrovoljnosti, sticajem okolnosti , bez obaveza i odgovornosti, finansijske potpore

Za sve u transplantaciji i dobro i loše odgovorni su ljekari

Transplantacija bubrega u Bosni i Hercegovini

Prijedlozi za poboljšanje

- Edukacija stanovništva o svim aspektima transplantacije
- Edukacija medija
- Lista čekanja koju treba ažurirati, inovirati, dopuniti.
- Iskusne i obučene ekipe za razgovor za rodbinom potencijalnih donora sa dokazanom moždanom smrću
- Imenovati posebne koordinate u kliničkim bolnicama samo za detekciju potencijalnih donora. Mjesečni izvještaji o otkrivenim donorima i urađenim transplantacijama. **Više urađenih dijagnoza moždane smrti**
- Koordinacija Transplantacijskog centra sa svim kliničkim centrima.
- Informativni sistem koji se ponovo pravi, morati inovirati i podesiti prema stvarnim mogućnostima i predvidjeti nove organizacione šeme.
- Odabir primaoca, koordinacija i obavještenje primaoca, bodovanje reda hitnosti i lista prioriteta, precizirati prema preporukama Eurotransplanta
- **Poseban fond pri Federalnom ministarstvu zdravstva ili na nivou BiH za unaprijeđenje transplantacije organa.**

- 1. Aktivirati rad Povjerenstva za transplantaciju ili sve članove potpuno zamjeniti novim. Takodjer uvesti praksu da Povjerenstvo izvještava Ministra svaka dva mjeseca o stanju transplantacije u proteklom periodu.
- **2. Formirati Komisiju od kompetentnih stručnjaka koja će napraviti "Strategiju transplantacijske medicine u Federaciji BiH ili u cijeloj BiH u narednih 5 godina" počev od 2019.godine.**
- 3. Stimulirati zdravstvene ustanove koje rade transplantaciju.
- 4. Stimulirati rad transplant koordinatora na raznim nivoim sa posebnošću onih koji nadju donora u intenzivnim njegama i uradi se uspješna transplantacija
- 5. Označiti tačno odgovorne za transplantacijski program u Federaciji BiH. Navesti tačno nadležnosti ili je promjeniti i ozakoniti "ne dobrovoljnost i koordinaciju" nego subordinaciju
- 6. Održati temetsku sjednicu Parlamenta Federacije BiH ili PS Bosne i Hercegovine samo sa jednom tačkom dnevnog reda : " Transplantacija organa u Federaciji BiH - Transplantacija organa u Federaciji BiH - prioritetan nacionalni program u zdravstvu"
- 7. Šta je sa proklamovanim najavljenim program saradnje sa transplantacijskim programom Republike Hrvatske. Već godinu dana nema nikakvih rezultata.
- **8. Prijem mladjih ljekara ui namjenski usmjeriti u transplantaciju**
- **9. Zašto nema transplantacija u KC Sarajevo ?**

Bavljenje transplantacijom je **misija** a ne običan posao
HOĆE LI BITI BOLJE U TRANSPLANTACIJI ORGANA – VIŠE TRANSPLANTACIJA ?

Moramo biti na istoj strani : politika , organizacija , vlast , zdravstveni radnici , kulturni radnici

Ipak , ministarstvo ili drugi državni organ ima snagu i obavezu da pokrene i organizuje postupke za razvoj transplantacije organa

Konkretno : Udruženja nefrologa, anesteziologa, hirurga, hematologa , oftalmologa

Povjerenstva u ministarstvima ,uprave većih bolnica i kliničkih centara

Udruženja bolesnika na dijalizi i transplantaciji

Javni i kulturni radnici

DM u BiH

Ostale organizacije i pojedinci , Akademija nauka i umjetnosti uBiH

Akademsku zajednicu

TRANSPLANTACIJA MORA BITI PRIORITETNI DRŽAVNI PROJEKAT
ALI KAKO AKO FEDERALNO MINISTARSTVO IMA SAMO KOORDINACIJU ULOGU

Organizacija funkcionisanja DMBiH

Organizacijski model funkcionisanja DMBiH

Organizacija transplantacijskog programa u BiH

Organizacijski model ransplantacijskog programa u BiH

Ovaj vid edukacije je namijenjen zdravstvenim djelatnicima odgovarajućih specijalnosti u cilju razvijanja svijesti o svrhovitosti darivanja organa i osiguranja stručne osnove nužne za identifikaciju donora i provođenje postupaka vezanih uz utvrđivanje moždane smrti, eksplantaciju i transplantaciju organa .

Let Us Plant a
Tree

as a
Gratitude

to Living and
Deceased
Organ Donors

(posadimo jedno drvo
kao zahvala živim i
preminulim donatorima
organa)